

Лисюк О.В.

к.е.н, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Балаш Л.Я.

к.е.н, доцент кафедри менеджменту ім. проф. Є. Храпливого

Львівський національний аграрний університет

м. Львів, Україна

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ ЗА ІСНУЮЧИХ АГРАРНИХ ВІДНОСИН

В оточуючому нас світі абсолютна більшість продуктів, що споживаються людиною, - це результат виробничої діяльності, яка передбачає використання певних факторів, що протягом виробничого циклу трансформуються у вихідну або готову продукцію. Усі фактори виробництва (земля, праця, капітал) повинні мати свою реальну вартість, яка щоразу залежить від умов ринку і лише тоді створюються економічні засади соціально орієнтованої ринкової економіки.

З активізацією соціально-економічних процесів, пов'язаних із трансформацією українського суспільства, суттєвих змін зазнала структура економічної системи нашої держави. У першу чергу, це стосується сукупності відносин і зв'язків між її основними підсистемами – продуктивними силами та відносинами економічної власності, які потребують подальшого розвитку та удосконалення.

Відносини з приводу використання землі є основою для ведення сільськогосподарського виробництва і формування аграрної політики держави в умовах ринкового господарювання.

На початок цього року середня площа розпайованих земельних ділянок Львівщини становила - 1,75 га, а в структурі землекористувачів ці власники займають понад половину від загальної площі сільськогосподарських земель.

Враховуючи вік більшості власників земельних наділів, стан матеріально-технічної бази, можливості фінансування сільського господарства, за таких розмірів господарств безнадійно очікувати високої товарності виробництва, що є необхідною умовою ринкового господарювання. Тому особливої уваги вимагає питання формування мотивації поведінки у селян з приводу подальшого використання власних земельних ділянок. І воно може бути вирішено лише законодавчо, державою.

В основі мотивації їхньої поведінки лежить бажання якнайвигідніше реалізувати своє право власності на землю. Варіантів для цього є кілька: продати земельну ділянку; передати її в оренду; передати свій пай до статуту сільськогосподарського підприємства в обмін на корпоративні права або самостійно господарювати.

Але, як свідчить практика, сьогодні обмежений попит на землю сільськогосподарського використання і відсутній цивілізований ринок таких земель. Зменшується і зацікавленість у веденні самостійного товарного

виробництва, про що свідчить збільшення площ сільськогосподарських угідь, що перебувають поза господарським оборотом. Сьогодні склалася парадоксальна ситуація, коли за відсутності ринку сільськогосподарських земель, існує надлишок пропозиції над попитом. Брак грошових коштів на селі може призвести до спекуляції і тіньового переходу значної кількості землі до обмеженого кола осіб, що тепер активно і відбувається. Власник землі в цих умовах не має стимулів для підприємництва. Через популістську аграрну політику держави попередніх періодів і відсутність будь-якої тепер, реформування земельних відносин призвело до того, що приватна власність на землю, через мізерні розміри ділянок і відсутність вільного ринку землі, стала перешкодою для розвитку ринкового сільськогосподарського виробництва в Україні.

Доцільність підприємництва у сільському господарстві визначатиметься можливістю отримувати дохід не нижчий, ніж заробітні плати у міських жителів. Це одна з умов припинення вимирання українського села.

Об'єктивна реальність неминуче змусить перейти до товарного сільськогосподарського виробництва. А для залучення капіталу у сільське господарство, що є фундаментальною галуззю для всієї української економіки, - земля рано, чи пізно перейде у власність кредиторів. Про це свідчить іпотека. Тому завдання держави полягає у формуванні аграрної політики, яка б забезпечила цивілізований шлях цього переходу до ринкових умов розвитку товарного сільськогосподарського виробництва; ефективність використання основного національного ресурсу - землі; дала б змогу достойно дожити віку нинішнім власникам землі від реалізації передачі їхнього права власності на землю і сформувала базу для вирішення соціальних проблем села.

Для того, щоб виправити помилки, допущені в ході земельної реформи, необхідно кардинально змінити економічну політику держави в галузі сільськогосподарського виробництва. Центральною ланкою у системі аграрних відносин повинно стати економічно сильне сільськогосподарське підприємство, яке спроможне забезпечити виконання своїх зобов'язань перед громадянами - власниками за користування їхньою землею. І лише після досягнення відчутних змін стабілізації економічної ситуації у галузі і відповідно зростання попиту на землю з боку виробників можна переходити до запровадження ринку земель сільськогосподарського призначення.

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 20.02.2019)
2. Кузняк Б.Я. Власність і демократизація суспільства. URL: <http://www.dep.kiev.ua/library/article2.html> (дата звернення: 03.03.2019)

3. Права власності. Теорія прав власності: URL: [http:// www.econ-house.ru/ekonomichna-teoriya/5/203-prava-vlasnosti-teoriya-prav-vlasnosti](http://www.econ-house.ru/ekonomichna-teoriya/5/203-prava-vlasnosti-teoriya-prav-vlasnosti) (дата звернення: 03.03.2019)
4. Лисюк О.В., Балаш Л.Я., Бінерт О.В. Шляхи удосконалення інституту приватної власності на землі сільськогосподарського призначення. *Аграрна економіка*. Львів, 2018 Т. 11 № 1-2. С. 141-147

Литвиненко В. Р.

здобувач вищої освіти за ступенем магістр спеціальності «Облік і оподаткування»

Науковий керівник - Тютюнник С. В.

к.е.н., доц., проф. кафедри організації обліку та аудиту

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗРАХУНКІВ З РІЗНИМИ ДЕБІТОРАМИ

Фінансово-господарська діяльність підприємств у сучасних умовах економічної нестабільності потребує виваженого підходу до формування власної облікової політики, яка передбачає вибір комплексу методичних прийомів, способів і процедур організації та ведення бухгалтерського обліку підприємством з числа загальноприйнятих у державі.

Необхідність формування облікової політики суб'єктів господарювання встановлена в законодавчому порядку. Зокрема, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV її визначено як спеціальний термін. У ст. 1 зазначено: «Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання і подання фінансової звітності», а в ст. 8 (п. 5) цього Закону вказано, що «...підприємство самостійно визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства...» [1].

Облікова політика підприємства має враховувати такі важливі фактори:

- форму власності та організаційно-правову структуру підприємства;
- вид економічної діяльності, що зумовлює особливості та умови облікової роботи;
- відносини з податковою системою, наявність пільг та умови їх отримання;
- умови забезпечення підприємства ресурсами та умови реалізації готової продукції;
- матеріально-технічне забезпечення обліково-аналітичної роботи підприємства та рівень забезпеченості кваліфікованими обліковими працівниками; умови організації та стимулювання праці, відповідальності.